

Statsregnskaber, har været Statsregnskaber, der gav endog ret betydelige Overskud. Nu pludselig faa vi at vide, at vi skulle stifte et stort Statslaan. Det var noget, der ikke blev talt om før Valgene og paa ingen Maade blev stærkt betonet, den Gang de store Udgiftslove, som til Dels foranledige det, var til Behandling. Jeg tror derfor, der i dette ligger en Opfordring til dette Ting om her efter Dags at kræve hyppigere og nøjagtigere Oplysninger om vor finansielle Tilstand og især saadanne Oplysninger, som give et virkeligt Overblik, saa at vi til enhver Tid ere nogenlunde vel underrettede. Nu faa vi et Statsregnskab i Oktober over det den 1. April afsluttede Forretningsaar. Vi faa forelagt et Budget, hvis Oplysninger ikke ere meget værdifulde, og saa faar Finansudvalget en Opgørelse pr. 30. November af, hvordan Statskassens Beholdning er. Det er de væsentligste af de Oplysninger, vi faa, og de give ikke megen Klarhed eller Besked om vore finansielle Forhold, saa at vi her pludselig kunne blive overraskede med, at det sidste Aars Statsregnskab — det, som endnu ikke foreligger — efter al Sandsynlighed vil give et Underskud af 15 Mill. Kr., hvilket vi ikke have vidst noget om, før det nu oplyses, og vi komme til at staa overfor dette Statslaansforslag, som er Resultatet af den meget demonstrative Handling, Nationalbankens Direktion foretog sig, da den uden videre offentliggjorde, at Finansministeren havde overtrukket Statens Konto i Nationalbanken med 10 Mill. Kr.

Jeg vil gerne spørge den højtærede Finansminister, naar man begyndte at overtrække Statens Konto i Nationalbanken, og hvor længe det er, siden man i Finansministeriet har kunnet forudse, at Kassebeholdningen vilde slippe op, og at en Overtrækning af Statens Konto derfor paa en eller anden Maade vilde blive en Nødvendighed, hvis man ikke i Tide forelagde en Lov om Statslaan. Det havde dog, hvis man havde kunnet forudse det, medens Rigsdagen sad inde, været naturligt, om Finansministeren var gaaet til Rigsdagen og havde sagt: Saadan og saadan er Forholdet, vi opbruge den disponible Del af Kassebeholdningen, Statens Penge kunne ikke slaa til, jeg maa have et Laan, eller ogsaa maa jeg gøre andre Udveje for Penge, saadanne Udveje, hvis Lovmæssighed jo er meget omdisputabel. Den højtærede Finansminister talte om en Forhandling, der fandt Sted i Landstinget i Anledning af Statslaanet af 1901, og af

den Forhandling, som Finansministeren vel sagtens helt har læst igennem, vil han vide, at der da blev rejst det Spørgsmaal, om det overhovedet er lovligt, at Finansministeren overtrækker Statens Konto i Nationalbanken, og at denne Forhandling forløb paa den Maade, at den daværende Finansminister, Christopher Hage, erklærede, at det strengt taget ikke var lovligt, og at Følgen deraf var, at naar en Overtrækning dog havde fundet Sted, maatte der ske eet af to: Enten maatte Finansministeren selv betale det, eller ogsaa maatte Rigsdagen bagefter godkende det. Det kunde den daværende Finansminister gaa ud fra vilde ske, fordi han stod med en Tillid i Rigsdagen, som neppe nogen anden Finansminister har haft. Men for en Finansminister, for hvem det omvendte turde være Tilfældet, er det dog mere end betænkeligt at overtrække Statens Konto med 10 Mill. Kr., og det er en Selvraadighed i Handling, som der dog ved denne Lejlighed bør protesteres mod. Men jeg vil gerne have at vide af den højtærede Finansminister, naar han begyndte at overtrække Statens Konto i Nationalbanken, samt naar han kunde forudse, at noget saadant vilde blive nødvendigt, naar der ikke blev optaget Statslaan.

Det, vi nu staa overfor, er egentlig Spørgsmaalet om, hvor meget vi skulle laane, og det forekommer mig klart, at vi bør ikke i den nu foreliggende finansielle Situation laane mere, end hvad der er nødvendigt til Afholdelse af de forestaaende ekstraordinære Udgifter og til Dækning af de Udgifter, som Staten allerede har afholdt, og som maa betales. Det forekommer mig at være klart, at vi maa ikke indirette vor Statshusholdning paa den Maade, at et regnskabsmæssigt Underskud, som skal dækkes ved Laan, Aar efter Aar bliver det normale. Og naar vi saa se paa, hvad det er nødvendigt at laane, kan jeg ikke uden videre erkende Rigtigheden af, at der her stilles Krav om at laane 40 Mill. Kr. Hvis vi nemlig nu stifte et Laan paa 40 Mill. Kr., faa vi en ganske overordentlig rigelig Kassebeholdning, og det synes mig, at ikke alene almindelig Menneskekundskab lærer os, at en rigelig Kassebeholdning giver en flot Husholdning, men ogsaa, at Statens Optræden i de senere Aar specielt belærer os om, at dersom man fylder Statens Kasser alt for meget, bliver det en dyr Statshusholdning, vi komme til at føre.

Hvis vi nu laane 40 Mill. Kr., vil Forholdet blive, at Statskassen ikke alene faar